

תת"ע 1922/12/14 - מדינת ישראל נגד רועי שרף

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 1922-12-14 מדינת ישראל נ' שרף
תיק חיצוני: 23110720564

בפני	כב' השופט אהרן האוזרמן
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	רועי שרף

החלטה

בפני בקשה להטלת הוצאות ההגנה בתיק זה, על המשיבה.

ראשית וקודם לכל החלטה אחרת, אני מורה בהתאם לסעיף 94 לחוק סדר הדין הפלילי, על זיכוי המבקש מכתב האישום, לאחר חזרת המאשימה מהאישום.

כנגד המבקש נרשמה הודעת תשלום קנס בגין עבירה של שימוש בטלפון בעת נהיגה בניגוד לתקנה 28(א) לתקנות התעבורה, זאת לאחר שנעצר על ידי שוטר כשהוא נוהג בקטנוע ומכשיר טלפון סלולרי צמוד לאוזנו, כשהוא מונח ברווח שבין הקסדה שעל ראשו של הנאשם לאוזנו הימנית.

המבקש התייצב לשיבת ההקראה ביום 06.01.15 וכפר בכתב האישום לאחר שטען להתנכלות מצד השוטר, וכי אין בעובדות המתוארות כאמור משום עבירה לשיטתו. המבקש הציג פסיקה מזכה של ביהמ"ש המחוזי בתל אביב בעניין דומה, בע"פ **9847-04-13 תומר ברין נ' מדינת ישראל**, מאת כב' הש' רענן בן יוסף מיום 16.05.13 [להלן: "**פסק הדין המזכה**"], הקובעת לשיטתו כי בנסיבות כמתואר לא נעברה כל עבירה מצדו. בנוסף, טען המבקש בדיון כי בשנת 2010 חזרה במאשימה מאישום כנגדו בעבירה זהה בנסיבות דומות. משום כל האמור, ביקש המבקש כי המשטרה תמחק את הדו"ח נגדו משום - 'הגנה מן הצדק'.

המבקש הציג מכתב בו פנה למשטרה בטרם הדין בבקשה לביטול הדו"ח והציג בביהמ"ש תשובת המשיבה בכתב, במכתב לקוני, המורה כי בקשתו נדחית לאחר שהתובע שדן בבקשתו מצא כי: "**מדובר בדו"ח חוקי, אין בנסיבות שציינת עילה חוקית לביטול הדו"ח**".

התיק נקבע להוכחות ובמקביל למועד קודם לתזכורת תביעה בטרם ישיבת ההוכחות, והמאשימה נדרשה בהחלטתי לבחון את טענותיו של המבקש ולהתייחס אליהן. התובע קיבל מהנאשם במהלך הדיון העתק מהמסמכים שבידיו כמפורט.

ביום 29.01.15 הודיע התובעת כי לאחר בחינה מחודשת ולאור הערת ביהמ"ש היא מבקשת לחזור מאישום ולמחוק את כתב האישום. ניתנה החלטה בהתאם וכמבוקש על ביטול כתב האישום.

לטענת המבקש, כיוון שזוכה (למעשה) לאחר שכפר בכתב האישום, ולאחר שהמאשימה בקשה למחוק את כתב האישום נגדו, בטרם שמיעת ראיות, יש מקום להטיל על המשיבה את הוצאות הגנתו. בנוסף לטענת המבקש מאחר והציג בפני המאשימה עוד בטרם ישיבת ההקראה בבית המשפט פסיקה של ביהמ"ש המחוזי - המתירה נהיגה באופנוע כאשר הטלפון בתוך הקסדה, וכן המאשימה עצמה מחקה נגדו בעבר בשנת 2010 דו"ח זהה, לא היה מקום להגיש כלל את כתב האישום בביהמ"ש כנגדו, ומשום כך הינו זכאי לפסיקת - "הוצאות לדוגמא".

המבקש עותר לפיצוי בסך 500 ₪ בגין הוצאות אבדן יום עבודה וכן עותר לפסיקת הוצאות בסך 5000 ₪ וזאת כפי שטען בבקשותיו בכתב שהוגשו לביהמ"ש - "לצרכי הרתעה עתידיים".

לטענת המשיבה, אין מקום להטיל עליה הוצאות כלל, שכן הנאשם זוכה רק בשל העובדה שהמשיבה בחרה שלא לנהל את דיון ההוכחות וזאת לפני משורת הדיון, שכן בידיה פסיקה רבה של בתי משפט לתעבורה הקובעת כי בהתנהגותו של המבקש כמתואר, יש משום ביצוע העבירה שיוחסה לו.

לטענת המשיבה מדובר בשאלה משפטית הנמצאת במחלוקת, ובעניין זה קיימת פסיקה לכאן ולכאן, ומאחר ואין עדין כל הלכה מחייבת של ביהמ"ש העליון, למרות 'פסק הדין המזכה' שהוא בבחינת "פסיקה מנחה" של ביהמ"ש המחוזי שהציג המבקש, הרי שאין מדובר בפסיקה "מחייבת" והיה בידיה בשלב זה, יסוד סביר להניח כי בוצעה עבירה, באופן הנדרש כדי להגיש את כתב האישום.

דין והכרעה

סעיף 80(א) לחוק העונשין מונה שתי עילות המצדיקות פסיקת פיצויים והוצאות - האחת, כי "לא היה יסוד להאשמה", והשנייה, "נסיבות אחרות המצדיקות זאת". הנטל להוכחת קיום העילות רובץ על המבקש.

נקבע בפסיקה כי פסיקת הוצאות בעילה שעניינה כי "לא היה יסוד האשמה" תעשה אך במקרים מצומצמים וחריגים וכי המרחב הפרשני של בית המשפט במסגרת עילה זו מוגבל יחסית. מדובר במקרים של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר, או אי סבירות מהותית ובולטת.

ראה: ע"פ 4466/98 דבש נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 73, 106-107 (2002), [להלן: "ענין דבש"].

בענין דבש הנ"ל, נקבע כי מבחנה של עילה זו הוא מבחן "התובע הסביר" ו"הסיכוי הסביר להרשעה". בהתאם לאמת מידה זו יש לבחון באופן אובייקטיבי האם לנוכח התשתית הראייתית שהייתה מונחת בפני התביעה, היה תובע סביר וזהיר מגיע למסקנה שיש מקום להגשת כתב אישום.

בפסיקת בית משפט העליון בע"פ 5097/10 בוגנים נ' מדינת ישראל [פורסם במאגרים] (15.1.2013), הודגש כי הערכת התשתית העובדתית הלכאורית תעשה מנקודת מבט של "סיכוי סביר להרשעה":

"המבחן הנדרש לקיומה של העילה הראשונה שמכוחה ניתן 'להפעיל' את סעיף 80 לחוק העונשין (דהיינו שמי שזוכה - לא היה יסוד לאשמתו), הוא מבחן 'התובע הסביר' ו'הסיכוי הסביר להרשעה'. בהתאם לאמת מידה זו יש לבחון באופן אובייקטיבי האם לנוכח התשתית הראייתית שהייתה מונחת בפני התביעה, היה תובע סביר וזהיר מגיע למסקנה שיש מקום להגשת כתב אישום... הנה כי כן, על מנת להיכנס לקטגוריה של העילה הראשונה המצדיקה פיצוי והחזר הוצאות, יש צורך להוכיח כי כתב האישום הוגש מבלי שהיה לו בסיס כלשהו, או שהיסוד להאשמה היה רעוע ביותר... מדובר איפוא בסיטואציות חריגות של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר, או אי סבירות מהותית ובולטת... מטבע הדברים התממשות עילה זו צפויה להיות נדירה..."

ועוד, על פי ההלכה הפסוקה, הדגש במבחן "הסיכוי הסביר להרשעה" מושם על שיקול דעת המאשימה ולא על מחדלי החקירה המשטרית. [ע"פ 1042/13 עובדיה קקון נ' מדינת ישראל [פורסם במאגרים] (18.06.14)].

בהקשר זה, במקרה דנן יכול היה נציג המאשימה להתייחס לסיכוי הסביר להרשעה רק לאחר ששמע את הערות ביהמ"ש בישיבת ההקראה.

מאחר ומדובר בשאלה משפטית שהיא כאמור במחלוקת, שאלה שעדין לא הוכרעה בהלכה מחייבת של בית המשפט העליון, ולמרות פסק הדין המזכה של בית המשפט המחוזי, המהווה פסיקה מנחה הרי שלא ניתן לקבל את טענת המבקש כי "תובע סביר" היה מתרשם כי אין כל סיכוי להרשעה.

לא למותר לציין כי בישיבת ההקראה, הערתי לתביעה לגבי עמדתו של ביהמ"ש המחוזי בפסק הדין המזכה הנ"ל, המוכר לי היטב, וכן לגבי טענותי האחרות של המבקש, ובמיוחד הטענה כי המאשימה עצמה חזרה מאישום בעבירה זהה כנגדו בנסיבות דומות בשנת 2010. מאחר ומצאתי בכך כי המבקש טוען בצדק כי ראה בביטול בדו"ח הקודם נגדו משום "היתר" מפורש של המשטרה להמשיך ולנהוג כשמכשיר הפלאפון בתוך הקסדה, בקשתי כי המאשימה תבחן את עמדתה מחדש.

אכן המאשימה בחנה עמדתה וחזרה מאישום בלי להמשיך ולהטריח את המבקש פעם שניה לבית המשפט. בכך, מצאתי כי לא התקיים בהתנהגותה של התביעה המשטרית כל רכיב של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר, או אי סבירות מהותית ובולטת, כפי שנקבע בפרשת "דבש".

יתר על הדרוש, אציין כי לו הייתה המאשימה בוחרת להמשיך בניהול התיק, ואם היה מתקבל זיכוי לאחר שמיעת הוכחות, הייתה עתירתו של המבקש לפסיקת הוצאות נשענת על אדנים מבוססים הרבה יותר מאשר עתירתו לפסיקת הוצאות בנסיבות הנוכחיות.

ברע"פ **4121/09** שגיא נ' מדינת ישראל, [פורסם במאגרים] (27.10.10), סקר בית המשפט העליון את ההלכה הנוהגת באשר להטלת הוצאות הגנת נאשם על המדינה, בהקשר להליך בבית המשפט לתעבורה וקבע כך:

"מנוסח סעיף 80 לחוק העונשין עולות שתי עילות שבהתקיימן עשוי נאשם אשר זוכה בדין לזכות בפיצוי. העילה האחת, עניינה כי לא היה יסוד להאשמתו של הנאשם, ואילו השניה עניינה בכך שהתקיימו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" ... אולם חשוב להדגיש כי "גם מי שחלף על פני אחת משתי משוכות אלה אינו זכאי לפיצוי אוטומטי. לשון הסעיף קובעת כי בית המשפט 'רשאי (...) לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מאסרו או מעצרו". . סעיף זה הוא אתר של איזון בין שיקולים נוגדים. מחד יש להביא בכלל חשבון הנזק שנגרם לנאשם בעקבות ההליך הפלילי שנכפה עליו... הליך פלילי מביא עמו פעמים רבות גם פגיעה בקניינו של הנאשם, באשר הוא כרוך ברגיל בעלויות כספיות ניכרות, בין אם על שום הצורך לממן את הוצאות ההגנה המשפטית, בין אם לאור פגיעה אפשרית ביכולת ההשתכרות של הנאשם, לאורך המשפט ולפעמים גם לאחריו. מאידך, יש להביא בכלל חשבון את האינטרס הציבורי המשמעותי באכיפת החוק. לציבור בכללותו יש אינטרס משמעותי כי גורמי אכיפת החוק יעשו את מלאכתם נאמנה ללא חשש, למען שמירתה של מדינת ישראל כמדינת חוק".

בית המשפט העליון קבע כי :

"העילה כי "לא היה יסוד להאשמה" היא עילה מתוחמת צרה ודווקנית ביותר. הטוען לקיומה של עילה זו צריך להוכיח "מצב קיצוני של אי סבירות בולטת" בהעמדתו לדין ולא די בחוסר סבירות סתם .. גישתו של בית משפט זה היא שלרשויות התביעה מרחב שיקול דעת רחב ביותר בבחינת הראיות, ולכן התערבותו של בית משפט זה בשיקול הדעת של רשויות התביעה בדבר חומר הראיות תהא מצומצמת מאד, ותתאפשר רק מקום בו העמדה בדבר משקל הראיות תהא בלתי סבירה בעליל ובאופן קיצוני".

במקרה שבנדון, לא מצאתי "מצב קיצוני של אי סבירות בולטת" ברישום הדו"ח למבקש.

בית המשפט לא נחשף אמנם לחומר הראיות, אך לא תיתכן מחלוקת כי השוטר רשם דו"ח למבקש, בגין העבירה לאחר, שכפי הנראה, התרשם כי המבקש עבר את העבירה שיוחסה לו בדו"ח. אין בעובדה כי המבקש כפר בעבירה המיוחסת לו, או בטענותיו של המבקש, כדי להשמיט כליל את יסוד הסבירות בעצם רישום הדו"ח במקום על ידי השוטר.

יש לזכור כי גם על פי החלטתו של ביהמ"ש המחוזי ב"פסק הדין המזכה" כאמור עליה מסתמך המבקש, "ההיתר" לנהוג כאשר מכשיר טלפון בקסדה, תלוי בקיומם של תנאים כגון שלא התקיימה אותה עת שיחה במכשיר, ושהרכב אוחז

בכידון בשתי ידיו.

לא הוצגו כל ראיות ולא נקבע פוזיטיבית כי המבקש אכן לא עבר עבירה. זיכוי של המבקש נבע מנימוקים כמתואר, נוכח הערת ביהמ"ש והרצון לנהוג בהגינות עם המבקש בנסיבותיו הפרטיות.

לא מן הנמנע כי לו היה בית המשפט נחשף לראיות התביעה, היה המבקש מורשע בדיון. עוד לא מן הנמנע כי המבקש היה מורשע בעבירה של נהיגה בחוסר זהירות, לו הייתה זו עולה משמיעת הראיות, וזאת בהתאם לסעיף 184 לחסד"פ המאפשר בתנאים הקבועים בסעיף, הרשעה בכל עבירה העולה מעובדות המוכחות במהלך שמיעת הראיות בבית המשפט.

נסיבות אחרות המצדיקות פסיקת הוצאות:

לגבי העילה השנייה, קיומן של "נסיבות אחרות" המצדיקות פסיקת הוצאות - נפסק כי זו עילה המתאפיינת בעמימות מכוונת, אשר מותירה בידי ביהמ"ש מתחם רחב של שיקול דעת בהפעלתה.

בעניין דבש חילק בית המשפט העליון את סוגי השיקולים המנחים את בית המשפט בבואו לפסוק פיצוי בעילה זו לשלוש קבוצות: נסיבות הנוגעות להליכי המשפט בכללם ; אופי זיכוי של הנאשם (זיכוי מוחלט או מחמת הספק) ; ונסיבות האישיות של הנאשם (נסיבות חיצוניות למשפט).

לא מצאתי בנסיבות המקרה כל עילה המצדיקה פיצוי המבקש בגין ההליך שהתנהל בפני.

המבקש התייצב בבית המשפט פעם אחת בלבד, לשיבת הקראה ביום 06.01.15. כתב האישום נגדו נמחק כאמור ביום 29.01.15, כאשר המאשימה קיבלה את טענותיו, בהמלצת בית המשפט, ושיבת ההוכחות בוטלה.

בית המשפט העליון בעניין שגיא [רע"פ 4121/09 הנ"ל] מצוין כי ההליך בבית המשפט לתעבורה מצוי ברף התחתון של פגיעה בזכויותיו של נאשם.

ועוד נקבע כי:

"בסיכומי של דבר, חשוב לחזור ולהדגיש כי סעיף 80 נוקט בנוסח כי בית המשפט "רשאי" לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו. המילה רשאי איננה בגדר סרח עודף מילולי מיותר, היא באה לסייג ולהקנות לבית המשפט שיקול דעת בגדרי סעיף 80, בו שיקולים רבים מתחרים על הבכורה, ולמתן הפיצוי יכולות להיות השלכות רחב שיש להביא בכלל חשבון".

נוכח השלב שבו חזרה המשיבה מאישום, מאחר ומצאתי כי היה בסיס לכאורה לשוטל לרשום את הדו"ח, מאחר והתרשם ככל הנראה כי בוצעה עבירה, מאחר ולאחר שבחנתי את אופן התנהלות התביעה המשטרית בעניינו של המבקש, לא מצאתי כי יש בה משום זדון או חוסר תום לב או אף רשלנות קיצונית, אני מוצא כי לא מתקיימות הנסיבות המיוחדות הקבועות בדיל אשר מצדיקות פסיקת פיצויים למבקש.

המבקש עותר כאמור בין השאר לפיצוי בשיעור 5000 ₪ כדי כלשונו "ליצור הרתעה עתידית" אצל המאשימה על מנת למנוע בעתיד הגשת כתבי אישום מסוג זה, בנסיבות של נשיאת פלאפון בתוך הקסדה, נסיבות אשר לטענתו אינן מהוות כלל עבירה.

לעניין זה ראוי לציין כי אני מקבל במידה מסוימת את הטענה כי ראוי היה כי כתב האישום לא יוגש כלל, במיוחד נוכח פסק הדין המזכה כאמור של ביהמ"ש המחוזי, על נימוקיו, וכן מאחר ודו"ח זהה כנגד הנאשם נגזר ע"י התביעה בשנת 2010. מצאתי כי יש ממש בטענת הנאשם כי למעשה "הונחה" ע"י המשטרה כי מותר לנסוע עם פלאפון בקסדה, שכן הדו"ח הראשון כנגדו בוטל.

יחד עם זאת השאלה שבפני נוגעת לפסיקת הוצאות, ולא מעבר לכך. פסיקת הוצאות הינה חריג בחוק כמפורט לעיל בהרחבה, ובסיכומי של דבר הגעתי לכלל מסקנה כמפורט לעיל, כי אין הצדקה מספקת בנסיבותיו של מקרה זה, לפסיקת הוצאות לנאשם.

עם זאת יוער לתביעה כי חובתה של המשטרה ללמוד את פסקי הדין של בתי המשפט ובכלל זה כוונתי במיוחד לפסה"ד המחוזי המזכה בענייננו [עפ"ת 9847-04-13 הנ"ל] ולהבא אצפה כי אכן דוחות כאלו לא יוגשו לביהמ"ש. חובתה של המשיבה להנחות את שוטריה בהתאם.

סיכומי של דבר, לעניין הבקשה עצמה הרי שבנסיבות שפורטו לעיל, ומכל הטעמים המנויים בגוף ההחלטה, לא מצאתי כל טעם המצדיק הטלת הוצאות על המשיבה.

לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

54678313

מזכירות תעביר החלטתי לצדדים.

ניתנה היום, י"ב אדר תשע"ה, 03 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.